

POGAJ BÓH

ČASOPIS EVANGELSKÍCH SERBOW

12. čislo

Budyšin, nowembr 1954

Lětnik 4

Bibliske rozpominanje

Sćenje Jana 7. 33—39

Maš chwile? — Kajku wotmołwu wočakuješ na tute prašenje? Wěš tola, zo je chwila něšto žadneho, zo so jenož wopruje za něšto wažneho abo hódneho.

Maš chwile posluchać na Jezusa? — Maš tajkich, kiž ći praja: To mje njezajimuje, štož Jezus rěči — tež tajkich, kiž ći rjeknu: džens nic, druhi króć — ale tež tajkich, kiž wostajiwši wšeho přińdu, kiž wědža, zo ma won slowa wěčneho žiwjenja. D. A. Stoker je prajil: Swětlo je w Synu Božim tak mocne, zo je won wosrjedź čěrnneho swěta kaž swětlownja. Běda, hdyž swětlo w swětlowni hasnje! Potom so lodže rozlamaju a ludžo so zatepja. Tak je bjez Jezusa za nas jenož smjerć a zahuba. Bohu budź džak, zo móžemy w nim zbože, swětlo a žiwjenje měć.

Sto ma nam Jezus w słowach teksta prajić? Běše na swjedženju zelenych hětow, na poslednim dnju tutoho swjedženja, kiž běše najkrasniši. Přez templowy předdwór a po templewej horje dele čehnjechu swjedženscy měšnicy k žórłu Siloah. Jedyn z nich měješe zloty keluch w ruce, z kotrehož wodu ze žórła čerpaše. Na puću wroćo do templa zanošachu měšnicy spěw z 12. stawa knihow profety Jezajasa: Wy budžeće z wjeselosću ze studnje zboza wodu čerpać. Na tutón swjaty skutk pokazuju rěči Jezus wo žórle wěčného žiwjenja. Wón praji: přińdźe k žórłu žiwjenja a pijće.

Na troye sebi při tym pomysly!

1. Komuž chce so pić, tón može so napić.
2. Njeh duše so njekomdža přińć.
3. Woda žiwjenja je wokřewi.

Knježe, porěć nam a žohnuj nas přez swoje slowo! Hamjeń.

Duše čłowjekow su hórce lačne. zo wšě wody zemje je njemóžeja spokojić, a tola pyta každy, je ně-

jak spokojić. Hdyž po njewuměrjomnych tysacach spytaju z džělom bohatsstwo a radosć namakać. z tym přeradža, kak lačne jich duše su. Ale dokelž ženje dosć nimaju, z tym skončnje dopokazuja. zo žane zbože a tež žane zloto jim njemóže tutu lačnosć wzać. zo prawom něšto pytaju, štož je wjele wjetše, to je zbože wěčného žiwjenja. Drje je jich wjele, kiž tutu lačnosć njezačuwa, dokelž je jich swětne zmyslenje nječučiwych sćinilo, haj, snano stej hrěch a hańba poslednje škrě tutoho žedženja po Boze zadusylej. — Druzy drje hišće začuwaja, kak hubjeni a prozdni su, ale k žórłu so podać njemóže, dokelž horda wutroba jim njedowola, k Jezusej hić. kotrehož sebi swětni tola tak mało waža, kiž je bjez nahladnosće za nich. — Ale je jich tola tež přeco hišće wutrobow a budže jich tajkich, kiž z radosću a z džakom witaju, zo w Chrystusu pokoj a měr namakaju a žadanja duše spokojenje dostawaju.

Štož je so tak daloko wo! knježa wotsalil, zo praji: Jezus je mi njewažny, zo bych sebi za njeho chwile wzal, tón so tola dopomń, zo je wšo, štož zemja dawa, skončnje chudobne a zachodne, tak zo dušu na přeco spokojić njemóže, wjele bole njeh pyta Jezusa a njeh poslucha na jeho přeprašenje: Komuž chce so pić, njeh ke mni přińdźe a njeh so napije, a wón dawa ponižnym a lačnym měr, pokoj a hnadu.

Před jednym daj so warnować: Jezusowe přeprašenje wotpokazać. wjedže k smjerći. Jemu je data wšitka moc w njebiesach a na zemi a to wot Boha a to tež nad tobu, a tohodla so njekomdž twója duša, k njemu hić.

Kajki běše to krasny hnadny čas za israelski lud, jako Jezus z luboznym: słowami ludži přeprašowaše do njebieskeho králestwa a do wěčného žiwjenja. Tak

přechodži won cyły kraj, zo by namakał čłowjekow a jich wjedł do zjednoćenstwa z Wótcom. A džensa rěči wón přez hlós ewangelija a přez swogeho ducha runje tak raznje a luboznje. Jenož zo nočeyla skomdźić duša k njemu hić a na njeho posluchać. Wopomń každy, zo je Jezus prajil: sym hišće malu chwilu pola was. Hewak wón praji: štož pyta, namaka. Ale dokelž budže jenož malu chwilu na swěće, dyrbi na to dopomnić: štož pytanje předolho wotstorči, wjacj njenamaka. Wutroba so přejara zwući na bjezbožne wašnje a je skončnje zasakla, domoj k Bohu so wjacj njenamaka. Móst k Jezusej je dodžeržany, přez njon sebi njezwěrja wjacj hić. Štož so předolho spječuje, za Jezusom hić, za toho su njebiesa skončnje zamknjene. Tak može, haj, drje dyrbi so knjezowe slowo dopjelnić: wjele jich budže, to ja wam praju, za tym stać, kak bychy nutř přišli, ale njebudžeja móc (sc. Luk. 13, 24) abo: mv widžimy, zo su njemóhli tam nutř přińć njewěry dla (List na Hebr 3, 19), abo: Bóh so njeda za směch měć (List na Galat. 6, 7). Tež hnadny čas može so minyć; z kóždej mjeńšinu so džěl hnadného časa zhubi a z mjeńšinami hodžiny, dny, měsacy, lěta. A kelko lět hišće změješ, wěsće njewěš, a tak tež njewěš, kak dolho budže za tebe čas hnady. Tohodla njekomdž so, luba duša, za Jezusom chodźić, chiba zo budže wěčna lačnosć će čiwlować. A hdyž tež dolho hižo žaného žedženja po Bozy a po Božim měrje začuwał njejsy, tamna hodžina wěsće přińdźe, hdžež žana zemska „woda“ tebi docyla wjacj njebudže pomhać a hdžež by cheyl za něšto wokřewjenja wšitko dać. Hlej, tak chudy budžeš hjez Jezusa, na kotrehož njejsy posluchał. Tohodla pytaj džensa, štož móžeš džensa w polnej měrje měć, dokelž hnadny čas so pomijnje.

W poslednej štučce praji Jezus: Stož wěri do mnje, z toho žiwota rěki žiweje wody poběhnu. Wěra je tak rjec złoty keluch, z kotrymž wodu žiwjenja čerpamy. Přez wěru je Chrystusowe žiwjenje naše žiwjenje a mamy-li jeho, je najhlubše žadanje našeje duše spokojene, smy zbožni.

Bjez Jezusa docyla njebudže wjacjacy chcyć žiwy być, kiž jeho je lubować nawuknyl. won jemu polnje rozumi, jeho słowa budu jemu nimo měry wažne. swój čas budže do Jezusoweje ruki klasć, a změje tež každy čas chwile za njeho. hdyž z nim porěči. Jezus sam budže jemu žorlo wokřewjenja.

Ale tež tute slowo so dopjelni: z toho žiwota rěki žiweje wody

poběhnu. Tute slubjenje je so na swjatownikym swjedženju dopjelnilo. Tehdy běchu japoštołjo přez Jezusoweho ducha žorla žiwjenja, polni swjateho Ducha su rěčeli słowa zboža, tysacm ze žohnowanjom. A přez lěta a lětstotki hač do džensnišeho dnja su so knjezowe slubjenja dopjelnile a je so skutkowało za zbože čłowjeskich dušow.

Přez wěru do Knjeza Jezusa móže každy ze swědkom Božeje prawdsće być a druhim k žohnowanju dopomhać, kiž w duchu mocy a lubosće skutkuje w swojim domje, w swojej wosadze w swojim powołanju, kiž naležnje prosy, zo by duch Boží w nas a mjez nami bydlił a ze by jeho hrada pola nas byla a wostała, doniž w njej nje-

budžemy we wěčnej dokonjanej krasnosći. Tohodla čerpajmy ze žorla zboža a wěrmjy do našeho Knjeza Jezom Chrysta!

Někajki kral méješe k swojemu lékarkej najwjetše dowěrjenje a činješe swěru. štož tón jemu wukaza. Husto běše jeho radu pytał. Raz dósta kral list, w kotrymž so lékarkej podstaješe, zo chcył rad krala zajědojć. Kral dže k lékarkej a žada sebi lékarstwo, kotrež na měsće wupije, a potom da lékarkej list do ruki. — Lékar běše cyle sprawný, a won je kralowe dowěrjenje wobchowal.

Jezus je lékar duše, a duša jeho trjeba. O chcyli my so jemu dowěrić a při nim wostać! Won pak swojim wěčne žiwjenje da.

Hamjeń.

Po cýłym swěće so wupřestrěwa bratrowstwo

Rozprawa wo cyrkwinskim zeńdženju w Evanstonje (wot gen. sup. D. Jakuba w Chocebusu, za „Pomhaj Böh“ wujimki přihotował a zeserbšćil M-a.)

Poprawom měla so cyla kniha napisac wo tutym zeńdženju. Tam narěznjenych prašenjow je telko, zo so njehodža w někajkej rozprawje ani naspomnić. Přitomnych bě 1300 wobdžělnikow z 163 cyrkwinskich zjednoćenstwow 48 krajow. Woni džělachu 2 njeđzeli dolho pak powšitkownje pak w jednotlivych wotdžělach a běchu tež zwonka toho bratrowscy mjez sobu. Rozměry tutoho zeńdženja so hnydom při wotewrjeniskim kemšenju jewichu. Tam běchu nic jenož wobdžělnicy ze znatych, ale tež z bóle njeznatych krajow: z Indiskeje, Abesinskeje, Indoneziskeje, Koreje a Japanskeje. Za-

stupjenych bě 170 milionow wěrjowych. 646 nowinarjow so stajnje prócowaše, zjawnosći wo všem rozprawjeć, wo čim so jednaše. Ale wažnosć tutoho zeńdženja njeleži w tutym zwonkownym wobłuku. wjele bóle w jeho razu a scyla w tym, zo so sta, zo je so oekumeniske, to rěka powšitkowne wědženje wo tym, što a što Jezus Chrystus je a što za cýly swět woznamjenja, bóle a bóle pohlubšilo. zo je křesćanstwo cyleho swěta na puć pokazane, z kotrehož njesměmy wjace wotstupić, zo to njeje nič činjene, ale wot Knjeza cyrkwy tak postajene.

Běh zeńdženja

Srjedžišćo wěeho běše zhromadne nabožne žiwjenje, kemšenja, wšědne rańše a wječorne nutrnosće, na kotrychž so bratřa a sotry

wšelakorych barbow a rěčow porjadnje wobdžělachu, spěwachu a modlachu. Hewak běštej tej dvě njeđzeli z džělom nakopjenej, a to při horco-wložnej temperaturje hač do 45 stopjenkow, kotraž ani w nocy lědma popušći. Tež to njebě žana maličkosć, kak móhli sebi mjez sobu rozumić, přednoški w cuzej rěči scěhować. Dys a dys so wězo wosebite swjatočnosće wotměwachu, tak pod hołym wječornym njebjom wulka hra wo wěrje, hdžež běše 120 tysac ludźi přitomnych a wjele tysacow so dyrbjachu wrócić njedostatka městnow dla. Nadpadne bě wosebje, kak so wšědni ludžo, a to tež mlodžina, muska kaž žónska, za sobudžělo zastajichu. Swobodne mjeńšiny zeznawanju z křesćanami z cuzych krajow slušachu. Tak so ludžo, haj ludy zblížachu, sebi

Nowi předsydža oekumeniskeje rady, mjez nimi biskop D. Dibelius

rozumjachu, so lubowachu, powikiwy za přichodne džělo cyrkwyje dōstawachu.

W tajkich zeńdženjach a zetkanjach so znutřkowna přezjednosć tych, kotřiž so stawy cyrkwyje a čěla Chrystusoweho wědža, bóle jewješe hač we wulkich manifestacijach. To je najskerje najdrohotniši wunošk tutech dnjow. Wšitkim bē strowe, wo čěsnosćach tež w druhich cyrkwjach, wosebje tak mjenowanych mlodych w Aziskej, slyšeć, hdžež je poměrnje jara malo křěsćanow, ale hdžež je husto tajka móc wuznawanja, kiž móže nas jenož wohańbjeć.

Rozrisanje prašenjow w džěnsnišim swěće

Wobdžělnicy zeńdženja njeběchu žiwi kaž na někajkej samotnej kupje, ale so z nuzami a strachami strozbje zaběrachu. w kotrychž křěsćanstwo džěnsa stejī a ma swoje nadawki dopjelneć, wšo jeno, hač tele wěcy politiske, socialne, hospodarske a druge prašenja nastupaja, wězo wšitko pod Božim slowom. Tu so ničo njetaješe, wjele bóle so křěsćanska zamolwitosć zjawnje budžeše, kiž wot Božeho słowa sem zhromadny puć poslušnosće pyta, njeđziwajo na to, hač ma swětowa zjawnosć tam a tam, k ranju kaž k wječoru, za to zrozumjenje abo nic. Napjatosće hobrskich rozměrow njejsu jenož w Ewropje, ale tež druhđe, na swěće je tuchwilu na 40 milionow přesydlencow, hlōd přeco hišće tu a tam hrozy, potlōčowane ludy stawaja, nic na posledku strach atomowych bombow traši. Što maja tu cyrkwyje činić, nic jednotliwy křěsćan, wo tym so jara chutnje jednaše. Wone so na žane wašnje njesmēdža swojeje zamolwitosće wzdawac. Wjele je so hižo stalo, wjacj ma so hišće džělać. Wo lubosći Božej njesmē so jenož rěčec a spěwac, w lubosći křěsćanskej, nic džiwajo na to a to, ma so skutkować, předewšěm ma so stajnje na to dopominać, zo njesmē žadyn kraj a žadyn lud druhi nadpadnyć abo tajki nadpad podpěrac, rozdžěle w rasach maja so wobkedžbowac, nic přiwōtřec.

Hlowny předmjet zeńdženja: Jezus Chrystus nadžija swěta

W jednotliwych wotdžělach (sekcijach) bēchu so wobdžělnicy zeńdženja z horjeka naspomnjenymi prašenjami zaběrali. Z hlowneho předmjeta sem pak so jenož

hdžeše dopokazać, čehodla maja křěsćenjo kaž swobodu tak tež winowatosć za službu we swěće. Runje tohodla, dokelž smy my křěsćenjo sebi skōněneho dobyća Božeho kralestwa wěšći, hdyž Jezus Chrystus zaso přińdže, džěnsa ze sčěrpnosću a z dowěrū, bjeze wšěch iluzijow (sonow), ale tež ze wšěj swěru čłowjekam w jich nuzach služimy a pomhamy. Tuta nadžija na Jezom Chrysta, kiž na skōněniju časow swoj raj, nam so hižo bližacy, dokonja. wobara w nas duchej wopačneje zahoritose, kiž chce swět po jeho wašnju z nuzowanjom a z mocu přetworić, ale tež duchej tužaceje pochmurjenosće, kiž dawa wšemu bžeć, kaž chce. Tajka wěra wšo jara strozbje widzi, ale z dobom mocy spožca, za pomhanje hotowe. Tajka nadžija njeje ničo za sekty, kotrež bychu najradšo džěń skōněnjenja swěta postajale, ale to je čím bóle za křěsćanow z napominanjom, zo njebychu powěsć Noweho Zakonja wo přichadže Božeho kralestwa z někajkim zemskim postupom změšeli. My smy drje podružnicy, ale z wěstym wotyknyenym koncom před wočomaj, my njesmēmy so tu zasydlit w někajkim zlēpšenju zemského derjeměća, ale my tež njemōžemy sami wěčne kralestwo zwoprawnić. Jako Boži lud, kiž drōhuje, njeslušamy do swětaucznych sonjerrjow a njewōlnych přihladowarrjow, hdyž nam naš Knjez hubjenych a pomocy potrebných před durje kladže. Při tajkich rozpominanjach so tōn a tamny boješe, zo mōhlo k napjatosćam dońć mjez tymi, kiž su so z někotrych lětdžesatkow sem na biblisku powěsć wo skōněniju dopominali, a mjez tymi, kotřiž nadžiju bóle na

někajke zemske dopředkarstwo zložuja. Tajka hroza bēše podarmo. Tež ameriske cyrkwyje w tutym nastupanju džěnsa hinak mysla, tak zo móžeše na koncu pošelstwa tutoho zeńdženja heslo Lipsčanskeho cyrkwinskeho dnja stać: Budžeće wjeseli w nadžiji!

Doslowo

Zjawnje so wupraji, zo móže ekumeniske hibanje jenož žiwe być, jelizo je w dobroprošenju a we woporniwosći stawow jednotliwych wosadow zakorjenjene. Knjez cyrkwyje je ščěpjene křěsćanstwo, z tym we sebi slabe, slabe tež w svojim džěle, w našim wěku hromadu zwołał. Někotre murje, kiž nas džělachu, su hižo spadnyle, zhromadne džěla, kaž pomocy za čłowjekow w nuzy (při powodženjach a zemjerženjach) su so započale a su rjane znamjenja toho, štož ma so stawać. Křěsćanstwo je spōznało, zo ma hromadže stać, zo su ščěpjency pak tež winy. Někto wo to dže, zo tajke pōznaće we wosadach tam a tam po cyłym swěće rosće, zo bychmy džakowni byli, zo njestejimy na samotnym městnje, ale smy stawy wulkeho, po cyłym swěće so wupřestrěwaceho bratrowstwa w jednej cyrkwi Jezom Chrysta.

Z cyrkwineho swěta

W Drježdžanach budu njeđzělu, 5. 12. 1954 (druhu njeđzělu adwenta), popoldnju w 15.30 hodž. we wosadnej žurli cyrkwyje Měrcina Luthera kemše w serbskej rěči. (Drježdžany-Nowe Město N 6, Naměsto dr. Měrcina Luthera 5.) Prošu, prajće abo pisajće to Wašim serbskim znatym abo přiwuznym w Drježdžanach!

Naš sakski biskop lic. North w rozmolwje z prof. Bodensieckom, přecelom němskich cyrkwjow.

80 lět wobsteji lětsa měščanske misionstwo w Drježdžanach. Tež serbske wosady spominaju na tuton podawk, wšak su wosebje po wójnje rad měščanskemu misionstwu w Drježdžanach pomhale.

Wo synodze VELKD (to rěka: zjednočena ewangelsko-lutherska cyrkej w Němskej), kotraž so wotmě wot 9. oktobra hač do 15. oktobra 1954 w Brunšwiku pod nawjedowanjom wodźaceho biskopa D. Meisera (Mnichow), rozprawimy w přichodnym čisle.

Njedzelu 1. adwenta, 28. 11. 1954. w 16 hodź., rěči w Hornikecach profesor ewangelskeho bohoslawstwa, knjez H r o m a d k a z Prahi wo Evanstonje. Profesor Hromadka je tež w Serbach derje znaty jako naš přečel. Jeho na cyłym swěće wulce česća.

Budyšin: Pjatk, 15. oktobra, zeńdze so wokrjesna synoda Budyškeho cyrkwinskeho wokrjesa w Budyšinje k wuradźowanjam. Mjez druhim so wo tym jednaše, kak ma so ewangelsko-lutherska cyrkej w prašenju wěrowanja zadźeržeć. Smědža so scyła dźěleni zaso w cyrkwi wěrować? Prjedy hač jow wobšernje rozprawjamy, chcemy wuradźowanja krajnje synody w Drježdžanach wo tutym dypku wočakać.

Budyšin (Michalska wosada). W přitwarku cyrkwy swj. Michała su předu při durjach železny križ za padlych wosadnych w poslednjeje wójnje jako wopomnjeće a pomnik stajili. Na križu čitaš 1939—1945. Nad križom je na scěnje bibliske hrono molowane a to „Přetož wy sće wumřeli a waše žiwjenje je potajene z Chrystusom w Bohu“ (List na Kolosejskich 3, 3). Hrončko so tam namaka jenož w němskej rěči. Na pomniku za padlych lět 1914—1918 čitamy hišće němske a serbske hrono.

Kotecy. Wot 1. 1924 zastara duchowny w Wosporku tež Kotečansku wosadu, kotraž běše prjedy samostatna. Faru widžiš hišće blisko

cyrkwje. W farje bydla cuzy ludžo. Je chětro zanjerodžena. Kónc wójny spali so rjana stara Kotečanska cyrkwička dospolnje (1945). W léce 1952 ju zaso natwarichu. Při generalnej wizitaciji Lubijskeho cyrkwinskeho wokrjesa poswjeći ju krajny biskop D. Hahn. W Kotecach je raz skutkował Jan Kilian jako duchowny. Nětko je jenož kóždy treći měsac serbska Boža služba, a to popoldnju. W nowym Božim domje hišće njejsu pišće a klětki. — Hewak je serbska Boža služba w Lubijskim wokrjesu porjadnje jenož w Bukecach (kóždu druhu nedzelu) a w Nosaćicach (jónu wob měsac). W Ketlicach je jenož dvojce za léto serbska spowědź. Je jow swěrnje pomhal farar Wyrgač z Nosaćic. W Lubiju je w Janskej cyrkwi serbska Boža služba w léce 1912 přestala. Posledni serbski farar w Lubiju běše Arnošt B. Guda. We Wosporku je farar Křižan (nětko na wotpočinku w Klukšu) wot Kotec sem hišće jako mlody duchowny serbske spowědže wotměwał.

Lejno: W septembur wopyta Zhorjelski biskop Hornig Lejno, zo by sobu z wosadu jubiley tamneje cyrkwy swjećił. Biskop Hornig měješe tež němske předowanje. Hač so tež nětko w Lejnje hdy serbscy předuje, njejsmy zwěsćić mohl. Prjedy běše tak.

Huska. W hodowniku wotměje so wulka wizitacija Husčanskeje cyrkwy a wosady. Při tutej składnosći so pruwuje rozwučowanje dźěci w nabožinjě a w pačerjach, předowanje a zastojnske dźěło duchowneho, cyrkwinske knihi, archiw, cyrkwinske twarjenja a ležownosće atd. Při tym ma sobu skutkować serbski superintendenta. Najwažniše pak so njehodži pruwować: wěra! Spomń přeco na hrono stareho zakona: „Čłowjek widži, štož je před wočomaj; Knjez pak widži wutrobu.“ (1. kn. Sam. 16, 7).

Zarěč. Zarěčanska kapalka, kotraž běše znutřka na jednym boku dodźeržana, bu nětko znutřka wobnowjena. Su tam w kapalce zaso Bože služby po wobnowjenju wotměli. Stary cyrkwinč Patoka je sebi tež tute trěbne wobnowjenje prał, ale won bu prjedy — loni — wotwołany. Jeho zastojnstwo je nětko k. Šolta-Zarěčanski na so wzał, nadźijomnje tež na wjele

lět. Zarěč wobstara Njeswačanski farar, won ma tež w Zarěču pačerje. Dokelž je won pak ze zastojnskim dźělom jara wobčezeny, won zwjetša jenož němsce w Zarěču předuje a serbskich Božich službow bywa w Zarěču mjenje a mjenje. — Nimamy dosć duchownych, ani němskich ani serbskich. Či duchowni, kiž su w zastojnstwje, su zdžela stari a přetrjebani a njemoža so rozkuskować! W Sakskej mamy mjez nje-wobsadženymi wosadami tute tři serbske: Poršicy, Hredzišćo a Woslink! Spominajmy na Matth. 9, 37 a 38: Žně su wulke, ale mało je dźelačerjow. Prošće pak Knjeza žnjow, zo by won dźelačerjow do svojich žnjow posłał.

Minakal. Njedzelu, 3. oktobra 1954, swjećeše Hana Marja Gerberowa, rodžena Schneider (Krawc) swoje 75. narodniny. Wona běše so 3. 10. 1879 w Psowjach pola Minakala narodžila. Loni je Gerberowka chětro chora byla. Nětko wona zaso swěrnje serbske Bože služby wopytuje. Wonka wona hišće pomha a dźela. Boh jej daj miły wječor žiwjenja. Strowimy ju z heslom zašeho měsaca oktobra: „Wjesele na Knjezu je waša sylnosć“ (Neh. 8, 10b).

Hornikecy. W Hornikecach (prjedy Werminghoff) chcedža nětko nowy ewangelski Boži dom twarić. Ličba wobydlerjow so tam z industriju powjetšuje. Hornikecy zastara dušepastyrce Ždžarowski duchowny. We Wulkich Ždžarach běše 1948 serbski cyrkwinski džen. W tamnej cyrkwi so předuje kóždu druhu nedzelu serbsce. Jenož we Wojerecach so kóždu nedzelu serbsce předuje (to rěka w ewangelsko-unirowanych wosadach).

Wukrančicy. W starolutherskej wosadze Wukrančicy-Klětno nastupi jako nowy duchowny wosady farar Ecker! swoje zastojnstwo.

Wojerecy. Nowy k. superintendenta Grafe bu započatk septembra přez Zhorjelskeho ewangelskeho biskopa Horniga do svojeho zastojnstwa zapokazany. Praja, zo je nowy k. superintendent prjedy raz z duchownym w Hornjej Sleziskej byl a zo won polsku rěč znaje. Kaž k. Haješ-Lazowski nam powědaše, prócuje so nowy Wojerowski superintendenta serbsku rěč nawuknyć a dowuknyć. Při zapokazanju superintendenta Grafe tež serbskich wosadnych strowješe.